

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.730 van 13 oktober 2011
in de zaak A. 200.151/VII-38.098.**

In zake : 1. Kristof SIMOENS
 2. Xavier LACHAERT
 3. Peter DE SMET
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Frédéric Coryn
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Casinoplein 19
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de
 Vlaamse regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Bronders
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 Archimedesstraat 7
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 12 mei 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 16 maart 2011 houdende uitspraak over de beroepen aangetekend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 29 april 2010, waarbij aan Wauter Vanderdonckt een milieuvergunning wordt verleend voor een rundveehouderij met vergistingsinstallatie, gelegen aan de Stene 9 te Horebeke.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 september 2011.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bernard Derveaux, die loco advocaat Frédéric Coryn verschijnt voor de verzoekers, en advocaat Nick De Wint, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De betwisting heeft betrekking op de uitbreiding van een landbouwbedrijf te Horebeke met een vergistingsinstallatie. Het bedrijf is volgens het gewestplan gevestigd in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

3.2. Sedert 20 september 1999 is er een exploitatie vergund voor 390 mestvarkens, 120 grote zoogdieren en de opslag van 1.870 m³ dierlijke mest.

3.3. Op 8 oktober 2009 dient de exploitant een aanvraag in voor het verder exploiteren en veranderen van de inrichting. De vergunde dieren zouden worden vervangen door 181 runderen. De inrichting zou worden uitgebreid met een vergistingsinstallatie, waarin zowel dierlijke mest, energiegewassen, als organisch biologische afvalstoffen (OBA's) zouden worden vergist. Er zou dan een restproduct overblijven dat als grondverbeteraar kan worden aangewend en er zou biogas worden geproduceerd waarmee elektriciteit zou worden opgewekt.

3.4. Tijdens het openbaar onderzoek worden er 18 bezwaarschriften ingediend, waarna nog een petitie met 139 handtekeningen wordt bezorgd.

3.5. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Horebeke adviseert ongunstig, en wijst er onder meer op dat er geen dieren meer worden gehouden in de inrichting.

3.6. De door de verscheidene andere besturen en ambtenaren verleende adviezen zijn aanvankelijk in meerderheid gunstig. Nadien worden sommige adviezen omgevormd in deels gunstig en deels ongunstig.

3.7. Op 29 april 2010 verleent de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen de gevraagde vergunning.

3.8. Er worden hiertegen administratieve beroepen ingediend door een groep buurtbewoners, onder wie de eerste en de tweede verzoeker en door twee milieuverenigingen.

3.9. De daarop volgende adviezen zijn deels gunstig en deels ongunstig.

3.10. Op 16 maart 2011 volgt de thans bestreden beslissing. Deze luidt als volgt :

"Gelet op de volgende ontvankelijk bevonden beroepen van:

- Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen;
- Advoganda advocaten namens omwonenden, Casinoplein 19, 9000 Gent;
- Milieufrent Omer Wattez vzw, Kattestraat 23, 9700 Oudenaarde,

aangetekend tegen het besluit nr. M03/45062/7/1/A/4/BL/FC van 29 april 2010 van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen houdende het verlenen van de milieuvergunning, voor een termijn verstrijkend op 29 april 2030, aan de heer Wauter Vanderdonckt, Stene 9, 9667 Horebeke, voor het exploiteren van een rundveehouderij met een vergistingsinstallatie, gelegen op hetzelfde adres, op de percelen, kadastraal bekend onder Aalter, afdeling 1, sectie B, perceelnummers 786, 748c, 749a, 750f en 750h, omvattende:

- vergisting van organische en biologische afvalstoffen (OBA) met een capaciteit van 30.000 ton (60 % mest, primaire grondstoffen en landbouwgerelateerde afvalstromen en 40 % OBA): de totale opslag aan OBA bedraagt 2.295 m³, waarvan 1.490 m³ vloeibaar OBA, 805 m³ vast OBA, 2 vergisters van 3.185 m³ met gasblaas (2 x 1.500 m³), pasteurisatie-eenheid (2 x 20 m³), een mengtank van 50 m³, opslag van 3.185 m³ digestaat met gasblaas (1.500 m³), opslag van 405 m³ dunne fractie digestaat, opslag van 500 m³ dikke fractie digestaat, opslag van 675 m³ concentraat (nieuw);
- de opslag en verwerking van 810 m³ categorie III materiaal (nieuw);
- de opslag en verwerking van 405 m³ categorie II materiaal (mest, maag- en darminhoud) (nieuw);
- de opslag, menging en verkleining van vaste niet-gevaarlijke afvalstoffen met een opslagcapaciteit van 805 m³ (966 ton) in een loods en een vermogen van 55 kW (nieuw);
- het lozen van maximum 0,125 m³/uur - 1,25 m³/dag - 250 m³/jaar bedrijfsafvalwater via een KWS-afscheider in oppervlaktewater (nieuw);
- het lozen van maximum 3 m³/uur - 60 m³/dag - 18.360 m³/jaar bedrijfsafvalwater in oppervlaktewater via een WZI (waterzuiveringsinstallatie) (membraamfiltratie) (nieuw);
- een veeteeltbedrijf met 181 stalplaatsen voor runderen (voorheen vergund voor 120 runderen), waarvan:
 - 77 runderen < 1 jaar;
 - 58 runderen van 1 tot 2 jaar;
 - 46 'andere' runderen;
- elektriciteitsproductie uit biogas door middel van 2 WKK-motoren (warmtekrachtkoppeling) van 835 kWe elk (nieuw);
- een transformator met een nominaal vermogen van 2.500 kVA (nieuw);
- 5 stelplaatsen voor voertuigen (nieuw);
- wasplaats voor maximum 5 voertuigen per dag (nieuw);
- biogasproductie met een productiecapaciteit van 835 m³/uur (nieuw);
- compressoren met een vermogen van 2 x 10 kW voor het op druk brengen van biogas (nieuw);
- de opslag van 18.300 kg zwavelzuur, 7.000 kg ijzertrichloride, 10.500 kg natriumhydroxide, 2.380 kg citroenzuur, 6.000 kg

waterstofperoxide, 2.400 kg natriumhypochloriet : totaal 46.580 kg (nieuw);

- de opslag van 2.000 liter mazout in een bovengrondse dubbelwandige houder en de opslag van 2.000 liter afvalolie (uitbreiding met 2.000 liter afvalolie);
- de opslag van 5 x 200 liter motorolie en 5 x 200 l hydraulische olie (nieuw);
- een verdeelslang voor mazout (nieuw);
- de opslag van 12.745 m³ mest, waarvan: 405 m³ mengmest in kelder en 475 m³ in tank, 400 m³ vaste mest in loods, 3.185 m³ digestaat, 2 x 3.185 m³ vergisters, 240 m³ eindproduct, 500 m³ dikke fractie, 405 m³ dunne fractie, 2 x 20 m³ pasteurisatie, 50 m³ mengvat en 675 m³ concentraat (voorheen vergund voor 1.870 m³);
- een mestverwerkingsinstallatie (co-vergisting) met een capaciteit van 30.000 ton/jaar waarvan 60 % mest, primaire grondstoffen en landbouwgerelateerde afvalstromen (6.000-18.000 ton mest, 6.000 - 12.000 ton primaire grondstoffen, 0 - 6.000 ton landbouwgerelateerde grondstoffen) en 40 % OBA en secundaire grondstoffen (nieuw);
- diverse metaalbewerkingsmachines met een geïnstalleerde totale drijfkracht van 10 kW (nieuw);
- vast opgestelde motoren voor elektriciteitsproductie uit biogas: 2 x 835 kWe (nieuw);
- 2 warmtewisselaars voor pasteurisatie van 2.000 liter elk (totaal: 4.000 liter) (nieuw);
- een opslagplaats voor losse granen en groenvoeders in 3 sleufsilos van respectievelijk 1.500 m³, 1.400 m³ en 1.330 m³ en in 3 stortbunkers van 135 m³ elk (nieuw);

Gelet op het attest bedoeld in artikel 31, §3, van titel I van het VLAREM waaruit blijkt dat de voormelde beroepen beslissing werd bekendgemaakt door aanplakking vanaf 14 mei 2010;

Gelet op het feit dat voormelde beroepen werden ontvangen op 14 juni 2010 en ontvankelijk werden bevonden op respectievelijk 21 juni 2010 en 25 juni 2010;

Gelet op het feit dat voormelde beroepsindieners volgende bezwaren doen gelden:

- het uitbaten van de vergistingsinstallatie zal leiden tot een massale aanplant van maïs; dit heeft een impact op het grondgebruik en vormt een bedreiging voor de biodiversiteit;
- het bedrijf is ongunstig gelegen met betrekking tot de omringende natuurwaarden; de inrichting is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, omgeven door biologisch (zeer) waardevol gebied, door de relictzone 'Vlaamse Ardennen' en de ankerplaats 'Burreken en vallei van de Maarkebeek stroomopwaarts Maarke', grenzend aan valleigebied en in de nabijheid van bos- en natuurgebied 'Het Burreken', het habitatrichtlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen'; de inrichting ligt ook op minder dan 400 meter van het VEN-gebied 'Het Burreken, Hauwstraat & Ganzenberg';
- volgens de omzendbrief RO/2006/01 moet bij de inplanting van

mestverwerkingsinstallaties in landschappelijk waardevol agrarisch gebied bijzondere aandacht besteed worden aan de landschappelijke inkleding en homogeniteit van de omgeving en aan de bijzondere waarden van de omgeving of nabijheid van specifieke bestemmingsgebieden; beide aandachtspunten zijn van toepassing bij onderhavige inrichting; tevens moet volgens de omzendbrief het ruimtebeslag zo beperkt mogelijk worden gehouden; dit is hier geenszins het geval;

- in het besluit van de deputatie staat letterlijk geschreven dat de inrichting planologisch niet verenigbaar is met de onmiddellijke omgeving; het druist in tegen de goede ruimtelijke ordening dat de deputatie een vergunning verleent voor een inrichting waarvan zij zelf stelt dat deze planologisch niet verenigbaar is met de onmiddellijke omgeving en dat er niet wordt voldaan aan de voorwaarden van de omzendbrief RO/2006/01;
- de inrichting is gelegen langs de straat Stene, een bochtige en steile weg die onvoldoende breed is om 2 kruisende vrachtwagens te laten passeren; zowel de Provinciale Milieuvergunningcommissie als de deputatie erkennen dit probleem; het transport zou gemiddeld 44 transportbewegingen per week omvatten;
- de Provinciale Milieuvergunningcommissie stelt dat de toename van zwaar transport een impact zal hebben op de toeristische en recreatieve waarde van de omgeving;
- in landschappelijk waardevol agrarisch gebied moet men volgens de omzendbrief RO/2006/01 bijzondere aandacht besteden aan de bedrijfsgebondenheid van de mestbe- of verwerkingsactiviteit; er worden op het bedrijf momenteel geen dieren gehouden, er is dus geen mestproductie en dus bijgevolg geen bedrijfsgebondenheid; bovendien zijn alle NER's (nutriëntenemissierechten) verkocht en is de vergunning voor de runderen vervallen;
- de installatie zal onvermijdelijk visuele hinder veroorzaken; de exploitant vraagt afwijking op de verplichting om rondom de inrichting een groenscherm te plaatsen van minimum 5 meter breed; deze afwijking kan niet toegestaan worden gezien de ligging in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, in een ankerplaats en tussen een habitatrichtlijngebied en de Maarkebeekvallei;
- de installatie zal lozen in de Meulebeek, een ecologisch waardevol bovenloop/brongebied dat typische gevoelige bronbeekfauna herbergt, typisch voor de Vlaamse Ardennen, waarbij regelmatig ecologisch waardevolle soorten worden opgemerkt; deze oppervlaktewaters worden als zeer waardevol en kwetsbaar beschouwd; met de huidige beschikbare technologie is dit lozen niet zonder risico: resteffluënten bevatten na zuivering vaak nog zouten en zorgen zodanig voor verzilting van het oppervlakte- en grondwater en van de bodem; de BBT-studie omtrent mestverwerking waarschuwt voor moeilijkheden met de technologie van membraanfiltratie; er zou een bijzondere voorwaarde moeten opgelegd worden rond bemonstering van de waterloop om de ecologische impact te bepalen; dit is in deze vergunning niet gebeurd en

dit is onbegrijpelijk gezien de gekende grote ecologische waarde en kwetsbaarheid van de waterloop;

- het verlenen van de vergunning voor onderhavige inrichting is in strijd met het principe van duurzame ontwikkeling; met het verlenen van de milieuvergunning houdt de overheid geen rekening met het streven naar duurzame ontwikkeling zoals vooropgesteld in artikel 7bis van de Belgische grondwet; de overheid moet er zorg voor dragen dat de Maarkebeekvallei (en de Molenbeek), de erkende natuurreservaten 'het Burreken' en 'Maarkebeekvallei' en het deelgebied 'Schamperij' niet verder achteruit gaan op biologisch vlak; de inrichting is bovendien gelegen op amper 500 meter van het habitatrichtlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen' en op minder dan 400 meter van een VEN-gebied; als de inrichting een negatieve impact heeft op deze zeer waardevolle gebieden wordt het standstill principe met de voeten getreden; bovendien heeft de overheid hier verzaakt aan haar zorgplicht inzake natuurbehoud;
- de inrichting ligt in een overstromingsgevoelig gebied en de lozing van 27.000 m³/jaar water zal de waterproblematiek nog groter maken; in het kader van de bestaande overstromingsrisico's moet er omzichtig geoordeeld worden of er al dan niet een schadelijk effect wordt veroorzaakt; de genomen maatregelen (opvang van 200 m³ hemelwater van het dak van de nieuwe loods) stroken niet helemaal met de doelstellingen van de watertoets; er kan dus worden van uitgegaan dat de effecten van de inrichting op het overstromingsrisico voor de omgeving kunnen wijzigen;
- de vergunning is foutief aangevraagd als een hernieuwing, terwijl de bestaande vergunning voor de runderen vervallen is;
- de schijnbaar gunstige adviezen van het agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed, Ruimtelijke Ordening Oost-Vlaanderen (IVA-RO) en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zijn eigenlijk ongunstige adviezen; IVA-RO verstrekke op 16 november 2009 een gunstig advies 'in zoverre de normen en richtlijnen uit de omzendbrief RO/2006/01 omtrent installaties voor mestbehandeling en vergisting worden gerespecteerd'; uit het besluit van de deputatie blijkt dat er op een belangrijk aantal punten niet voldaan is aan de voorwaarden van de omzendbrief en dat Ruimtelijke Ordening 'zelf geen toetsing heeft gedaan'; dat betekent dus dat er niet aan de voorwaarden van het gunstige advies voldaan is en dat er dus geen gunstig advies is; OVAM formuleerde op 16 december 2009 een gunstig advies; nochtans blijkt uit het besluit van de deputatie dat OVAM nadien, ter zitting van de commissie, ernstige bezwaren uitte bij de te vergunnen installatie;
- de installatie zal ook voor geluid- en geurhinder zorgen;

Gelet op het horen op 24 augustus 2010 door de Gewestelijke Milieuvergunningcommissie van de aanvrager, die bij dit horen een nota overhandigt en het volgende vermeldt:

- bedrijfsgebondenheid is een subjectief gegeven, afhankelijk van het aantal transportbewegingen en de relatie met reeds bestaande

gebouwen; bedrijfsgebondenheid is niet langer alleen afhankelijk van het percentage eigen mest;

- het betreft een beperkte installatie van 30.000 ton; 14,6 % is afkomstig van het eigen bedrijf;
- de aanwezige varkensstal wordt afgebroken;
- de exploitant wil weer runderen houden en zelfs uitbreiden;
- alle mestleveranciers liggen binnen 20 km en zijn alle bedrijven met mestoverschotten;
- het bedrijf is niet langer in strijd met de nieuwe omzendbrief;
- er bestaat nog geen bedrijfsintegratieplan;
- de vrachtwagens zullen de dorpskern van het naburig dorp vermijden;
- men gaat bijkomende winterteelten planten voor verwerking in installatie;
- er is voldoende buffercapaciteit voor de opvang van hemelwater;
- het bedrijf kan de milieukwaliteitsnormen halen;
- mestverwerkingsinstallaties zijn gedimensioneerd voor het halen van de normen uit titel II van het VLAREM en kunnen geen strengere normen aan;

Gelet op de volgende vergunningstoestand met betrekking tot de exploitatie van voormelde inrichting op de datum van de indiening van de voormelde milieuvergunningsaanvraag:

- besluit van het college van burgemeester en schepenen op 22 november 1990 (tot en met 31 augustus 2011): stalplaatsen voor 169 grote zoogdieren en de opslag van 1.566 m³ dierlijke mest;
- besluit van het college van burgemeester en schepenen op 8 juni 1994 (tot en met 31 augustus 2011) en volgende: uitbreiding van de mestopslag met 304 m³, 130 gespeende varkens;
- besluit van het college van burgemeester en schepenen op 20 september 1999 (tot en met 31 augustus 2011): verandering tot volgende toestand: 390 mestvarkens, 120 grote zoogdieren en de opslag van 1.870 m³ dierlijke mest;
- besluit van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen op 3 februari 2000 (tot en met 31 augustus 2011): beroepsprocedure tegen het besluit van het college van burgemeester en schepenen (20 september 1999): bevestiging van het besluit van het college van burgemeester en schepenen met wijziging milieuvergunningsvoorwaarden;

Gelet op het gunstige advies van 8 juli 2010 van de dienst Integraal Waterbeleid van de directie Leefmilieu van de provincie Oost-Vlaanderen, in het kader van de watertoets;

Gelet op het voorwaardelijk gunstige advies van 8 juli 2010 van de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het agentschap Zorg en Gezondheid van het Vlaams ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Gelet op het gunstige advies van 15 juli 2010 van de afdeling Water van de Vlaamse Milieumaatschappij;

Gelet op het ongunstige advies van 23 juli 2010 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij;

Gelet op het ongunstige advies van 23 augustus 2010 van de afdeling

Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed;

Gelet op het aanvullende ongunstige advies van 13 september 2010 van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed;

Gelet op het voorwaardelijk gunstige advies van 15 september 2010 van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het deels gunstige, deels ongunstige advies van 14 september 2010 van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie;

Gelet op het feit dat de milieuvergunningsaanvraag een rundvee- en varkenshouderij betreft met 390 varkens en 120 runderen; dat met de aanvraag een stopzetting van de varkens, een uitbreiding van het aantal runderen tot 181 en een co-vergistingsinstallatie van 30.000 ton beoogd wordt;

Gelet op het feit dat vergunning verleend werd in eerste aanleg; dat hiertegen beroep werd aangetekend door Natuurpunt, Advoganda advocaten namens omwonenden en de vzw Milieufrent Omer Wattez;

Gelet op de ligging van de inrichting in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan 'Oudenaarde', vastgesteld bij koninklijk besluit van 24 februari 1977;

Overwegende dat het terrein verder gelegen is binnen de ankerplaats 'Burteken en de vallei van de Maarkebeek stroomopwaarts Maarke'; dat deze ankerplaats zich uitstrekt over het grondgebied van de gemeenten Brakel, Horebeke en Schorisse; dat het de bronhoofden van de Maarkebeek omvat en een deel van de loop ervan; dat het heuvelig karakter van dit gebied wordt veroorzaakt door de sterke erosiewerking van talrijke kleine waterlopen; dat men van op de hogere gebieden een weids uitzicht heeft, terwijl in de depressies het landschap erg gesloten is; dat het gave landschap een complex is van bronbossen, vochtige weiden, houtkanten, beken, taluds, akkers, perceelsrandbegroeiing, kaphagen, poelen, hoeves....; dat het reliëf sterk golvend is en dat de hoogte varieert tussen 38 en 115 meter;

Overwegende dat de betreffende installatie met een capaciteit van 30.000 ton per jaar in principe mogelijk is in agrarisch gebied; dat de maximaal toegelaten capaciteit 60.000 ton per jaar bedraagt; dat het ruimtebeslag momenteel reeds aanzienlijk is; dat echter 1600 m² van de bestaande constructies (varkensstal + sleufsilos) zullen verdwijnen en vervangen worden door sleufsilos en 2 opslagtanks; dat enkel een nieuwe loods (qua omvang vergelijkbaar met landbouwloods) en 3 tanks van 26 meter diameter met aanzet 2 meter onder de grond tot 4 meter boven de grond (+ dubbelwandig gasmembraan) nieuwe ruimte in beslag nemen; dat de constructies niet deze van een normaal landbouwbedrijf overtreffen en dat ze gezamenlijk met het bestaand landbouwbedrijf maximaal geïntegreerd worden in het landschap;

Overwegende dat de inrichting niet gelegen is in een ruimtelijk kwetsbaar gebied, noch in een habitatrichtlijngebied, noch in een beschermd landschap; dat rond de bestaande inrichting al groen aangeplant is; dat dit in dezelfde lijn zal doorgetrokken worden voor de integratie van de vergistingsinstallatie in samenspraak met de plaatselijke milieudienst, zoals opgelegd in het bestreden besluit; dat de vergistingsinstallatie wordt ingeplant naast een bestaand

landbouwbedrijf, zo dicht mogelijk bij de reeds bestaande gebouwen; dat de inrichting dus planologisch verenigbaar is met de onmiddellijke omgeving;

Overwegende dat vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten dus gesteld kan worden dat de exploitatie van de inrichting die het voorwerp van de voormelde milieuvergunningaanvraag uitmaakt, verenigbaar is met de toepasselijke ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat de onmiddellijke omgeving van de inrichting schaars bebouwd is; dat er zich binnen een straal van 100 meter rondom de perceelsgrenzen 5 vreemde woningen bevinden;

Overwegende dat de vergistingsinstallatie een co-verwerkingsinstallatie betreft; dat de verwerkingscapaciteit naargelang de marktomstandigheden wordt ingevuld door mest, primaire grondstoffen (energieteelten), landbouwerelateerde reststromen, secundaire grondstoffen en organische biologische afvalstromen; dat het de bedoeling is dat de mest (20-60%), de primaire grondstoffen en de landbouwreststromen (20-40%) minimaal 60% van de 30.000 ton in beslag nemen; dat de overige 40% afkomstig is van de co-stromen zoals organisch biologische afvalstromen en secundaire grondstoffen; dat de mest voor circa 2.400 ton rechtstreeks aangeleverd wordt van het eigen bedrijf (rundermest); dat de overige mest (3.600-15.600 ton) wordt aangeleverd door overige bedrijven die gelegen zijn in de nabije omgeving van het eigen bedrijf; dat de energiegewassen voor 1.950 ton voorzien worden van het eigen bedrijf en voor het overige (4.050-10.050 ton) worden aangeleverd door bedrijven in de buurt; dat dit betekent dat voor de vergistingsinstallatie circa 14,5 % afkomstig is van het eigen bedrijf; dat er dus wel een bedrijfsgebondenheid is voor de vergistingsinstallatie;

Overwegende dat voor de vergisting er 2 vergisters, een digestaattank, sleufsilos, opslagplaatsen voor mest en OBA en een loods gebouwd zouden worden; dat in de loods vaste afvalstromen (mest, OBA en energiegewassen) zouden opgeslagen worden en dat de WKK en de mengput er zouden in ondergebracht worden; dat de vloeibare mest opgeslagen wordt in een tank van 475 m³ en een kelder van 405 m³; dat dit ook het geval is voor de vloeibare OBA's; dat er verder nog 3 sleufsilos voorzien worden voor de opslag van energiegewassen;

Overwegende dat bij volle capaciteit 27.000 ton digestaat per jaar zou vrijkomen en er na scheiding nog 22.950 ton dunne fractie van het digestaat zou overblijven;

Overwegende dat de inrichting gelegen is in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, omgeven door biologisch (zeer) waardevol gebied, door de relictzone 'Vlaamse Ardennen' en de ankerplaats 'Burreken en vallei van de Maarkebeek stroomopwaarts Maarke', grenzend aan valleigebied, in de nabijheid van bos- en natuurgebied 'Het Burreken', op circa 400 meter van het habitatrictlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen'; dat de inrichting ook op minder dan 600 meter ligt van het VEN-gebied 'Het Burreken, Hauwstraat & Ganzenberg';

Overwegende dat potentiële hinderbronnen voor de omringende bewoning geurhinder, stofhinder, geluidshinder, visuele hinder en verkeershinder zijn; dat voor de omringende natuurwaarden de emissies naar bodem, lucht en water een impact hebben;

Overwegende dat de loods voorzien is van een betonverharding; dat de ondergrondse kelders vloeistofdicht zijn uitgevoerd zodat hiervan geen bodemverontreiniging te vrezen valt; dat olie en afvalolie wordt opgeslagen op lekbakken; dat de bovengrondse mazouttank dubbelwandig is uitgevoerd en met goed gevolg gekeurd op 1 december 2009; dat hierop een verdeelslang aangesloten is en dat het tanken binnen gebeurt op een betonverharding; dat de nodige adsorptiemiddelen worden voorzien; dat de ingestrooide rundveeboxen betonhard zijn; dat groenvoeders, bestemd voor het rundveebedrijf en afkomstig van derden, worden opgeslagen in betonnen sleufsilos; dat de opslag van zwavelzuur, ijzertrichloride, natriumhydroxide, citroenzuur, waterstofperoxide en natriumhypochloriet gebeurt in bovengrondse dubbelwandige of ingekuipte enkelwandige tanks conform de VLAREM-voorschriften; dat een extra lekbak wordt voorzien;

Overwegende dat de vergisting plaatsvindt op lekdichte silos op ondoordringbare bodem; dat het lossen van de mengmest plaatsgrijpt via snelkoppelingen in de kelder van de loods; dat de vloeibare mestsilos en de vloeibare OBA opslag ondergronds voorzien wordt met een leidingwerk naar de vergistingsinstallatie; dat de aanvoer hiervan gebeurt via snelkoppelingen; dat de opslag van vaste OBA gebeurt in gecompartmenteerde betonnen opslagplaatsen in de loods en in een opslagtank; dat het transport de bedrijfsterreinen verlaat via de voorziene wasstraat en vervolgens via de weg; dat uit het voorgaande besloten wordt dat de kans op bodem- en grondwaterverontreiniging tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijft;

Overwegende dat er geen lozing van bedrijfsafvalwater zal zijn; dat dit eerst wel in de aanvraag was voorzien maar dat de exploitant tijdens een bijeenkomst van 3 december 2010 meedeelt dat er geen bedrijfsafvalwater zal worden geloosd; dat deze beslissing werd genomen door het feit dat het afvalwater geloosd wordt in de Meulebeek/Molenbeek, dat een ecologisch waardevol bovenloop/brongebied is dat typische gevoelige bronbeekfauna herbergt, typisch voor de Vlaamse Ardennen, waarbij regelmatig ecologisch waardevolle soorten opgemerkt worden; dat het bekken van de Maarkebeek/Meulebeek/Molenbeek bovendien enkele jaren terug geselecteerd werd voor de reïntroductie van 2 uiterst zeldzame vissoorten, met name de serpeling en de kwabaal door ANB en/of het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO); dat dit oppervlaktewater derhalve als zeer waardevol en kwetsbaar moet beschouwd worden;

Overwegende dat de dunne fractie niet verder zal worden opgezuiverd tot een loosbaar effluent; dat de dunne fractie digestaat lokaal zal worden ingezet als een bodem verbeterend middel; dat diverse studies uitgevoerd door het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw wijzen op de positieve bemestende eigenschappen van digestaat; dat gelet op de export van de gehygiëniseerde meststof na droging van de dikke fractie er voldoende verwerking zal worden gerealiseerd om tegemoet te komen aan de gemaakte afspraken met lokale landbouwers die verwerkingsplichtige mest gaan aanleveren;

Overwegende dat de inrichting voorzien is van een luchtwasser en dat de spui hiervan wordt opgevangen in een tank van 15 m³; dat in de bestreden beslissing is opgelegd dat dit spui moet worden afgevoerd naar een erkende

verwerker;

Overwegende dat de opslag van vaste OBA's, de mest, het digestaat en de drooginstallatie in de loods zou gebeuren; dat de loods in onderdruk staat en dat de lucht afgezogen wordt om te kunnen behandelen in een meertrapswasser (zure wasser en oxidatieve/basische wasser);

Overwegende dat de drooglucht ontstaan bij het drogen van de dikke fractie en het concentraat van de membraanfiltratie door 2 parallel geschakelde cyclonen wordt geleid alvorens eveneens door de meertrapswasser te passeren;

Overwegende dat het geproduceerde biogas van H₂S ontdaan wordt in een bacteriologische ontzwavelingsinstallatie;

Overwegende dat de opslag van energieteelten in sleufsilos gebeurt; dat ze op een gepast drogestofgehalte aangevoerd wordt en op een degelijke manier ingekuuld wordt dat er geen rottingsverschijnselen ontstaan; dat bij rottingsverschijnselen de energiewaarde van de producten verloren is;

Overwegende dat de pasteurisatie en de vergisting in volledig gesloten reactoren plaatsvindt;

Overwegende dat bijgevolg er voldoende maatregelen genomen worden om de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken;

Overwegende dat de meeste geluidshinder afkomstig kan zijn van de gasturbinemotor; dat de motoren op trillingsdempers (silent blocks) worden opgesteld zodat de hinder hiervan beperkt wordt; dat pompen, roerwerken en dergelijke opgesteld worden in gesloten tanks of binnen in de loods; dat koelventilatoren voorzien worden op het dak van de loods en dat deze alleen dienst doen als noodkoeling; dat de motoren voorzien zijn van een geluidsdichte kast; dat de centrifuge in de loods wordt geplaatst; dat alle overige machines opgesteld staan in de loods, op voldoende afstand van de buurt; dat het overige geluid voornamelijk afkomstig zal zijn van het lossen van de mengmest en de te verwerken afvalstromen; dat in het bestreden besluit is opgelegd dat de motoren van de bedrijfsvoertuigen tijdens wachtperiodes en laad- en losoperaties moeten worden stilgelegd en dat het bevoorraden van opslagtanks enkel gebeurt op werkdagen tussen 7u en 19u;

Overwegende dat gelet op de voorgestelde maatregelen de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat door de opstart van de covergisting van energieteelten, mest, landbouwgerelateerde afvalstromen en organische biologische afvalstoffen, de transportbewegingen van en naar de inrichting niet sterk toenemen; dat er per week ongeveer 22 transporten plaatsvinden; dat er geen retourvrachten plaatsvinden; dat dit als aanvaardbaar wordt beschouwd;

Overwegende dat gesteld kan worden dat relevante risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de beroepen deels gegrond te verklaren en de gevraagde vergunning te verlenen,

BE SLUIT:

Artikel 1. De ontvankelijk bevonden beroepen van:

- Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen;
- Advoganda advocaten namens omwonenden, Casinoplein 19,

9000 Gent;

- Milieufrent Omer Wattez vzw, Kattestraat 23, 9700 Oudenaarde, aangetekend tegen het besluit nr. M03/45062/7/1/A/4/BL/FC van 29 april 2010 van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen houdende het verlenen van de milieuvergunning, voor een termijn verstrijkend op 29 april 2030, aan de heer Wauter Vanderdonckt, Stene 9, 9667 Horebeke, voor het exploiteren van een rundveehouderij met een vergistingsinstallatie, gelegen op hetzelfde adres, op de percelen, kadastraal bekend onder Aalter, afdeling 1, sectie B, perceelnummers 786, 748c, 749a, 750f en 750h, omvattende:

- vergisting van organische en biologische afvalstoffen (OBA) met een capaciteit van 30.000 ton (60 % mest, primaire grondstoffen en landbouwgerelateerde afvalstromen en 40 % OBA) : de totale opslag aan OBA bedraagt 2.295 m³, waarvan 1.490 m³ vloeibaar OBA, 805 m³ vast OBA, 2 vergisters van 3.185 m³ met gasblaas (2 x 1.500 m³), pasteurisatie-eenheid (2 x 20 m³), een mengtank van 50 m³, opslag van 3.185 m³ digestaat met gasblaas (1.500 m³), opslag van 405 m³ dunne fractie digestaat, opslag van 500 m³ dikke fractie digestaat, opslag van 675 m³ concentraat (nieuw);
- de opslag en verwerking van 810 m³ categorie III materiaal (nieuw);
- de opslag en verwerking van 405 m³ categorie II materiaal (mest, maag- en darminhoud) (nieuw);
- de opslag, menging en verkleining van vaste niet-gevaarlijke afvalstoffen met een opslagcapaciteit van 805 m³ (966 ton) in een loods en een vermogen van 55 kW (nieuw);
- het lozen van maximum 0,125 m³/uur - 1,25 m³/dag - 250 m³/jaar bedrijfsafvalwater via een KWS-afscheider in oppervlaktewater (nieuw);
- het lozen van maximum 3 m³/uur - 60 m³/dag - 18.360 m³/jaar bedrijfsafvalwater in oppervlaktewater via een WZI (waterzuiveringsinstallatie) (membraamfiltratie) (nieuw);
- een veeteeltbedrijf met 181 stalplaatsen voor runderen (voorheen vergund voor 120 runderen), waarvan:
 - 77 runderen < 1 jaar;
 - 58 runderen van 1 tot 2 jaar;
 - 46 'andere' runderen;
- elektriciteitsproductie uit biogas door middel van 2 WKK-motoren (warmtekrachtkoppeling) van 835 kWe elk (nieuw);
- een transformator met een nominaal vermogen van 2.500 kVA (nieuw);
- 5 stelplaatsen voor voertuigen (nieuw);
- wasplaats voor maximum 5 voertuigen per dag (nieuw);
- biogasproductie met een productiecapaciteit van 835 m³/uur (nieuw);
- compressoren met een vermogen van 2 x 10 kW voor het op druk brengen van biogas (nieuw);
- de opslag van 18.300 kg zwavelzuur, 7.000 kg ijzertrichloride, 10.500 kg natriumhydroxide, 2.380 kg citroenzuur, 6.000 kg waterstofperoxide, 2.400 kg natriumhypochloriet : totaal 46.580 kg

- (nieuw);
 - de opslag van 2.000 liter mazout in een bovengrondse dubbelwandige houder en de opslag van 2.000 liter afvalolie (uitbreiding met 2.000 liter afvalolie);
 - de opslag van 5 x 200 liter motorolie en 5 x 200 l hydraulische olie (nieuw);
 - een verdeelslang voor mazout (nieuw);
 - de opslag van 12.745 m³ mest, waarvan: 405 m³ mengmest in kelder en 475 m³ in tank, 400 m³ vaste mest in loods, 3.185 m³ digestaat, 2 x 3.185 m³ vergisters, 240 m³ eindproduct, 500 m³ dikke fractie, 405 m³ dunne fractie, 2 x 20 m³ pasteurisatie, 50 m³ mengvat en 675 m³ concentraat (voorheen vergund voor 1.870 m³);
 - een mestverwerkingsinstallatie (co-vergisting) met een capaciteit van 30.000 ton/jaar waarvan 60 % mest, primaire grondstoffen en landbouwgerelateerde afvalstromen (6.000 - 18.000 ton mest, 6.000 - 12.000 ton primaire grondstoffen, 0 - 6.000 ton landbouwgerelateerde grondstoffen) en 40 % OBA en secundaire grondstoffen (nieuw);
 - diverse metaalbewerkingsmachines met een geïnstalleerde totale drijfkracht van 10 kW (nieuw);
 - vast opgestelde motoren voor elektriciteitsproductie uit biogas: 2 x 835 kWe (nieuw);
 - 2 warmtewisselaars voor pasteurisatie van 2.000 liter elk (totaal: 4.000 liter) (nieuw);
 - een opslagplaats voor losse granen en groenvoeders in 3 sleufsilos van respectievelijk 1.500 m³, 1.400 m³ en 1.330 m³ en in 3 stortbunkers van 135 m³ elk (nieuw),
- worden deels gegrond verklaard.

Art. 2. De bestreden beslissing nr. M03/45062/7/1/A/4/BL/FC van 29 april 2010 van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen houdende het verlenen van bovenvermelde milieuvergunning, aan de heer Wauter Vanderdonckt, Stene 9, 9667 Horebeke, voor het exploiteren van een rundveehouderij met een vergistingsinstallatie, gelegen op hetzelfde adres, wordt gewijzigd als volgt:

1. in artikel 1 wordt het volgende geschrapt: 'het lozen van maximum 3m³/u - 60 m³/d - 18.360 m³/jaar bedrijfsafvalwater in oppervlaktewater via een WZI (membraanfiltratie)';
2. in artikel 3, § 3, bijzondere voorwaarden wordt punt 28, 'lozing van bedrijfsafvalwater via de waterzuiveringsinstallatie' geschrapt;

Art. 3. De overige bepalingen van het bestreden besluit worden bevestigd. (...)"

IV. Onderzoek van de vordering

4. Luidens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Standpunt van de partijen

5. Met betrekking tot de tweede voorwaarde voeren de verzoekers aan dat hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te worden berokkend door visuele hinder, geluidshinder en geurhinder, en ook hinder door stof, bacteriën en ziektekiemen.

De eerste verzoeker stelt dat hij een rechtstreeks zicht heeft op de plaats waar de inrichting zal worden geëxploiteerd. Ook de tuin van de tweede verzoeker heeft een rechtstreeks zicht op de plaats waar de mestverwerkingsinstallatie zal worden ingeplant. De derde verzoeker zet uiteen dat zijn uitzicht "als onmiddellijke aanpalende buur" volledig zal worden verstoord door de vergunde bouwwerken.

Vanuit het gezichtspunt van de verzoekers zou de vergunde constructie op geen slechtere plaats kunnen worden ingeplant dan waar dit thans het geval is. Zij stellen hierbij dat gelet op de aard en de omvang van de op te richten bouwwerken, hun uitzicht op ernstige wijze zal worden belemmerd en gehinderd. Zij zullen rechtstreeks uitkijken op de muur die wordt gecreëerd tussen het open landschap en hun eigendom en de verplichte aanleg van een groenscherm zal geen soelaas bieden.

Zij wijzen ook op de lawaaihinder die enerzijds afkomstig zal zijn van de centrifuge en de surpressor en anderzijds van het periodiek transport. De installatie zal ook 24 uur op 24 draaien, wat continue en aanhoudende, storende

geluidsproductie op industrieel niveau meebrengt vanwege tal van motoren en draaiende pompen. Dit soort geluidsoverlast is volgens hen niet verenigbaar met de onmiddellijke omgeving waarin de beoogde installatie wordt gepland.

Zij vrezen bovendien voor geurhinder, die zelfs als deze op het vlak van de verwerking tot een minimum is beperkt, aanwezig zal blijven. Het gaat om diverse vormen van luchtverontreiniging waartoe kunnen worden gerekend de geur en stank door de opslag van de mest.

Voorts wijzen de verzoekers op de uitstoot van stofdeeltjes, bacteriën en ziektekiemen.

6. De verwerende partij antwoordt dat bij het beoordelen van de door de verzoekers aangehaalde vormen van hinder rekening moet worden gehouden met het gegeven dat hun woningen in agrarisch gebied zijn gelegen en dat dergelijk gebied uitsluitend bestemd is voor de vestiging van agrarische en para-agrarische exploitaties. Van de bewoners die zich in een dergelijk gebied vestigen mag een hogere tolerantiedrempel worden verwacht voor hinder die uitgaat van dergelijke exploitaties.

Ook is de derde verzoeker pas op zijn huidig adres komen wonen nadat de deputatie reeds de aangevraagde exploitatievergunning in eerste aanleg had verleend, zodat deze geen belang heeft bij het opwerpen van de hinderaspecten.

De verwerende partij stelt ook dat de visuele hinder, zoals aangevoerd door de verzoekers omdat zij een rechtstreeks zicht zouden hebben op de mestverwerkingsinstallatie, zeer algemeen geformuleerd is. Het betreft zogenaamd een verlies aan charme van het landschap en een storende ingreep in het zogenaamde gave open landschap.

Zij merkt daaromtrent op dat de verzoekers thans ook geen zicht hebben op een gaaf open landschap omdat op de plaats van de voorgenomen exploitatie reeds een exploitatie is gevestigd die een aanzienlijke ruimte inneemt en omdat de voorgenomen exploitatie ook na het opstarten van de vergistingsinstallatie geen proporties zal aannemen die deze van een normaal landbouwbedrijf overtreffen.

De verzoekers hebben niet het vereiste belang bij hun stelling dat de exploitatie hen visuele hinder zou bezorgen. Dat geldt, steeds volgens de verwerende partij, des te meer voor de eerste verzoeker, wiens woning gelegen is op minstens 700 meter van de geplande installatie en nog afgeschermd is met een groenscherm. Ook de woning van de derde verzoeker heeft geen zicht op de exploitatie wegens een tussenliggend bosje.

De verzoekers laten ook na om aan te geven waarom het in agrarisch gebied een ernstig nadeel zou zijn om, op een afstand van minstens enkele honderden meters van hun woning, zicht te hebben op gebouwen die de omvang zullen hebben van een normaal landbouwbedrijf en ingeplant zijn op een plaats waar zich nu reeds een landbouwbedrijf van een aanzienlijke omvang bevindt, en ook nu al minstens gedeeltelijk zijn afgeschermd van het zicht door een aanwezig groenscherm.

De verwerende partij stelt tot slot dat indien er visuele hinder zou kunnen zijn, zulks niet kan voortvloeien uit de bestreden beslissing maar uit de bouwvergunning voor de mestverwerkingsinstallatie.

Met betrekking tot de aangevoerde geurhinder en de hinder van stof, bacteriën en ziektekiemen argumenteert de verwerende partij dat de verzoekers "volkomen ongemotiveerd en ongegrond" stellen geur- en stofhinder te zullen ondervinden, en dat ze last zouden hebben van de uitstoot van bacteriën en ziektekiemen.

Inzake geurhinder erkennen de verzoekers zelf dat het bestreden besluit aangeeft dat de geurhinder steeds tot een minimum zal zijn beperkt. Er dient ook rekening te worden gehouden met de ligging van de woningen van de verzoekers in agrarisch gebied, waardoor van hen een hogere tolerantiedrempel mag worden verwacht.

De verwerende partij citeert vervolgens uit de bestreden beslissing om te besluiten dat er voldoende maatregelen genomen worden om de geur- en stofhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken, zodat de verzoekers niet aantonen dat zij op dat vlak een ernstig nadeel zouden lijden.

Met betrekking tot de aangevoerde geluidshinder citeert de verwerende partij opnieuw de bestreden beslissing om te concluderen dat ook de aangevoerde geluidshinder niet kan worden aangemerkt als moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Beoordeling

7. Met betrekking tot de aangevoerde geur- en lawaaihinder evenals de vermelde hinder door stof, ziektekiemen en bacteriën stelt de verwerende partij terecht dat de verzoekers er niet in slagen aan te tonen dat zij een ernstig nadeel dreigen te zullen lijden, temeer daar zij als bewoners van agrarisch gebied een grote tolerantie moeten hebben ten aanzien van hinder die wordt veroorzaakt door agrarische activiteiten en die de normaal bij dergelijke activiteiten te verwachten hinder niet overschrijdt.

Met betrekking tot de aangevoerde visuele hinder heeft de verwerende partij er eveneens terecht op gewezen dat de verzoekers uit het oog verliezen dat op de plaats van de voorgenomen exploitatie reeds een exploitatie is gevestigd die een aanzienlijke ruimte inneemt en dat de exploitatie na het opstarten van de vergistingsinstallatie geen proporties zal aannemen die deze van een normaal landbouwbedrijf overtreffen.

Voor het verbouwen en aanbouwen van de nieuwe installatie is bovendien een stedenbouwkundige vergunning vereist, zodat de visuele impact van de vergunde exploitatie niet voortvloeit uit de bestreden beslissing, doch uit de stedenbouwkundige vergunning waaromtrent de partijen de Raad van State overigens in het ongewisse laten.

De verzoekers tonen bijgevolg niet op afdoende wijze aan dat zij als gevolg van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigen te ondergaan.

8. Uit wat voorafgaat blijkt dat aan één van de voorwaarden van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet is voldaan.

Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

De Raad van State verwierpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertien oktober tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,
bijgestaan door

Elisabeth Impens,

kamervoorzitter,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin